

til hvilken pris centralkommunen skal indskyde sine gamle vandværker i fællesskabet.

Kommissionsforslaget af 1961 bygger med hensyn til kommunalt samarbejde om vandforsyning til en vis grad på § 177 i det flertalsforslag til lov angående de kommunale forhold i hovedstadsområdet, der indeholdtes i Hovedstadskommissionens betænkning af 1948. Vandforsyningskommissionen har således enstemmigt stillet forslag om en bestemmelse (§ 12, stk. 3), hvorefter landvæsenskommissionen under tvingende omstændigheder skal kunne påbyde en kommune at levere vand til en anden. I modsætning til hovedstadskommissionen er det foreslået, at vandforsyningen skal betales med den pris, det koster centralkommunen at skaffe erstatningsvand. Kommissionen har endvidere (§ 12, stk. 2) enstemmigt foreslået, at meddelte vandindvindingsrettigheder under tvingende omstændigheder skal kunne inddrages til fordel for en kommune. Endelig foreslog et flertal i kommissionen i § 12, stk. 4, hvortil intet tilsvarende fandtes i Hovedstadskommissionens forslag, at indenrigsministeren skulle kunne påbyde en ordning, hvorefter vandforsyningen blev drevet af flere kommuner i fællesskab, således at ministeren frit skulle kunne fastsætte vilkårene for fællesskabet. Et mindretal i kommissionen ville ikke foreslå en sådan bestemmelse. Mindretallet anførte, at sådanne fællesskaber kunne tænkes oprettet frivilligt, at der derimod ikke hidtil havde vist sig trang til tvangsmæssig oprettelse af fællesskaberne, at bestemmelsen om, at en kommune kunne få pligt til at levere vand til en anden, gav tilstrækkelig mulighed for tvangsmæssig opbygning af fællesskaberne, og at problemerne vedrørende det fællesskabelige samarbejde i det hele ville blive mindre, hvis arbejdet i kommunalovskommissionen af 8. december 1958 førte til et antal kommunesammenlægninger. Hvad særligt angår Københavns Vandforsyning ville vandforsyningens overgang til et kommunalt fællesskab rejse så omfattende økonomiske problemer, at overgangen kun kunne ordnes ved lov.

Det er indenrigsministeriets opfattelse, at vandforsyningssamarbejde mellem en stor by og en række kommuner i byens indvindingsopland støttes af så væsentlige praktiske hensyn, at samarbejdet i reglen vil opstå frivilligt. Man mener dog ikke at kunne udelukke, at der, bl. a. under fremtidens mere komplicerede vandforsyningsforhold, kan opstå tilfælde, hvor der kan være trang til at gennemtvinge en ønskelig samordning. Bestemmelser i denne retning vil i øvrigt kunne give yderligere tilskyndelse til at etablere frivillige ordninger.

Indenrigsministeriet kan derfor tiltræde, at der bør være mulighed for at pålægge en kommune pligt til at levere vand til en anden kommune. Man har ment, at landvæsensretten bør kunne træffe bestemmelse herom ikke alene under tvingende omstændigheder, men i alle tilfælde, hvor en fællesordning findes ønskelig. Et forslag herom findes i nærværende forslags § 22.

Indenrigsministeriet er endvidere enig med kommissionens flertal i, at der bør være en adgang til tvangsmæssig stiftelse af kommunale ejendoms- eller driftsfællesskaber om vandforsyning. Under hensyn til, at man, hvis der findes en ældre, dominerende, centralkommunal vandforsyning, antageligt mest naturligt vil udbygge fællesskabet ved at fastslå leveringspligt for centralkommunen, har man dog ment det rigtigst at begrænse reglen om tvangsmæssig oprettelse af fællesskaber til kun at angå oprettelse af nye vandværker. I så fald kan der næppe ventes væsentlig tvivl om vandprisen. Indenrigsministeriet har ment det rettest også i disse tilfælde at henlægge afgørelsesmyndigheden til landvæsensretten, jfr. dog nedenfor under 2. Bestemmelsen findes i nærværende forslags § 21.

1961-betænkningens forslag om mulighed for en kommune til at få inddraget allerede givne vandindvindingsrettigheder til fordel for kommunen er optaget i nærværende forslags § 31, stk. 1.

2. Myndighederne i vandforsyningssager.

Som det fremgår af 1961-betænkningen side 76 ff., er myndigheden til at tillade vandindvinding og en eventuel myndighed til at gribe ind i vandværkernes organisation mange steder i udlandet henlagt til administrationen, ofte til en ansvarlig minister. I Sverige er myndigheden dog som hovedregel henlagt til særlige domstole, „vattendomstolar“; er der tale om at godkende et anlæg, som vil volde væsentlig lokal skade, men alligevel anses for ønskeligt af hensyn til en egns vandforsyning, til næringslivet eller til almene interesser i øvrigt, skal domstolene dog forelægge sagen for statsrådet, der resolverer i det principielle spørgsmål, hvorefter sagen går tilbage til domstolen til videre behandling. I England har The Minister of Housing and Local Government en meget betydelig myndighed i vandforsyningssager, men i en række tilfælde, hvor han træffer mere vidtgående beslutninger, og der under den foreskrevne forudgående bekendtgørelse af sagen er indkommet protest mod den tilsigtede beslutning, kan beslutningen kun træffes som foreløbig og får først endelig virkning, når den godkendes af Parlamentet — en ordning, som i